

systemet", som de Herrer ville erindre, at det bed, — man har ei sjældent enkelte Ord, der ligesom blive en Fane, og den Fane blev dengang udfoldet med god Grund — dengang vare Forholdene høist forskellige fra de nuværende. Vi vide, hvorledes der i de ganske almindelige Administrationsgrene, — lad mig til Exempel nævne Admiralitetet, — havde dannet sig den Praxis, at hver især mente, at det, der blev sparet af Aarets Indtægt, kunde lægges op til friere fremtidig Benyttelse; derved blev der sat en Præmie, om jeg saa maa sige paa Sparommelighed, idet det opsparede Belsøb skulde senere kunne komme til Anvendelse udenfor de almindelige Regler. Dette var ganske sikkert dengang blevet Tilfældet i et saadant Omfang, at det var naturligt, at da der overhovedet indtraadte en skarper og mere koncentreret Finantsbestyrelse, der da yttrede sig baade blandt de centrale Finantsautoriteter, i Pressen og i Stænderne en bestemt Mening mod hele dette Skuffesystem, hele dette System med de særskilte Fonds; men deraf følger jo ikke, at denne hele Lantegang nu kan ramme det Forhold, hvorpaa det ærede Medlem anvendte det gamle Stikord. Her lægger man ikke Noget op af aarlige Beparelser, men man forterer den nedarvende Kapitalformue. Naar man vil lægge Mærke til, hvorledes Forholdet er udviklet i Kommissionens Betænkning, tror jeg, at det let vil ses, at det, der var dodelværdigt i de gamle særlige Fonds, ikke passer paa den nuværende formueretlige Ordning, hvori Universitetet staar, hvorefter ingen Udgift kan gjøres uden Rigsdagens Samtykke. Skulde vi sammenligne det med andre Forhold, tror jeg, at vi langt snarere kunde bruge andre Udtryk, hvorved vi komme over i en Sfære, hvori det ærede Medlem ikke saaledes fra første Færd kan mene, at der er noget Uoverrettiget. Sagen er jo den, at der i det Offentlige kan gives aarlige Indtægter, og gives en vis Kapitalbeholdelse, og jeg vil snarere sammenligne Universitetets Kapitalformue med Statens Domæner og Aktiver. Dette Spørgsmaal om, hvilken Minister der administrerer Universitetets Formue, er i denne Sammenhæng aldeles ligegyldigt, det kunde forandres uden mindste Indflydelse paa Spørgsmaalet om, hvorvidt det var ønskeligt at bevare Universitetets Formue, eller om det var rigtig at opspise den med den indtil den seneste Tid bestaaende Ordning til de løbende Aarsudgifters Udredelse. Jeg tror altsaa ikke, at der i Virkeligheden er sagt Noget med dette Stikord om separate Fonds, men man bør komme ind paa en nærmere Underfølgelse af Forholdene, saaledes som den er givet i Kommissionens Betænkning, hvorefter det maa erkjendes, at vi, der ville bevare en Universitetsformue, støtte os til en overleveret, paa Lov og Ret hvilende Tilstand, for hvis Opretholdelse der taler gode Grunde. Naar nu det ærede Medlem sagde, at det netop var i sin Orden, at Universitetet skulde hvile paa de aarlige Bevillin-

ger, saa maa jeg bede om, at dette Ord ikke tages bogstaveligt. Jeg veed meget vel, at der ved de aarlige Finantslove kan blive Spørgsmaal om Bevilling, snart paa en, snart paa en anden Post, og at Afgjørelse af slike Spørgsmaal kan have megen Betydning for Universitetet; men det gjælder om Universitetet som om andre Institutioner — det troede jeg, vi maatte have lært — at de hvile ikke paa enkelte Aars Bevillinger, men at Institutionerne er lovbundne, og paa den givne Lovordning er det, at Finantsbevillingerne hvile.

Sasle: Den ærede Rigsdagsmand, som nu satte sig, sagde, at Principet skulde man ikke holde fast paa, naar der virkelig var gode Grunde til at opgive det (Afbrudelse af Rieger.). Ja, den ærede Rigsdagsmand maa undskyldes, om jeg bruger andre Ord, end han benyttede sig af; men jeg tror, at Meningen var, at et Onske om at faae de separate Fonds til at forsvinde, burde man ikke vedligeholde, saa snart der var gode Grunde, som talte for at bevare disse Fonds; jeg tror, at jeg herved har gjengivet hans Lantegang. Dertil vil jeg svare ham, at jeg vilde ogsaa opgive, hvad jeg ellers anser for at være det principielt Rigtige, naar jeg faae, at der var gode Grunde dertil; men det er mig ikke muligt at se, at der her er gode Grunde for at bevare og forøge denne separate Fond. Jeg kan ikke se, at Universitetet vilde lide den allermindste Skade ved, at dets separate Fond forsvandt; jeg kan ikke tro, at det i mindste Maade vilde medføre nogen Ulempe for Universitetet, at dets Fond blev forteret.

Carlson: Men det kan dog ikke negtes, i det Mindste efter den Erfaring, jeg og mange Medlemmer med mig have havt, at der kan være meget store Svingninger i den almindelig herafstende Mening til forskellige Lieder om forskellige Instituters Betydning. De kunne endog- saa ofte, selv hvor man ikke skulde vente det, være af en saadan Styrke og Udbredthed, at dersom et Institut som f. Ex. Universitetet skulde være helt og holdent afhængigt af aarlige Bevillinger, vilde dets Existens under visse Forhold undertiden kunne blive meget prekær; det tror jeg, at Ingen kan negte. Hvorledes man iøvrigt vil betragte Universitetets Betydning og Vigtighed for Samsundet, maa man vist indrømme, at det hører til de Institutioner, som man ikke bør afsætte for en Existens, der under visse Forudsætninger kan blive i den Grad prekær, som man mange Steder og til mange Lieder har set Forholdene medføre. Jeg skal slet ikke inblade mig paa Spørgsmaalet om Skuffesystemet, som under visse Forhold med en vis Ret kan omtales, men som paa ingen Maade staar i Forbindelse med disse store Spørgsmaal